

15 december 1992

Strafkamer

nr. 92.802

SM

Hoge Raad der Nederlanden

Arrest

op het beroep in cassatie
tegen een vonnis van de
Arrondissementsrechtbank
te Almelo van 28 januari
1992 in de strafzaak tegen:

Hendrikus Johannes Gerardus Slootjes, geboren te Boskoop
op 7 april 1943, wonende te Bornerbroek, gemeente Borne.

1. De bestreden uitspraak

De Rechtbank heeft in hoger beroep - met vernietiging van een vonnis van de Kantonrechter te Almelo van 21 maart 1991 - de verdachte ter zake van "handelen in strijd met artikel II lid 1 van de Kapverordening voor de gemeente Almelo" veroordeeld tot een geldboete van ééenduizend gulden, subsidiair twintig dagen hechtenis.

2. Het cassatieberoep

Het beroep is ingesteld door de verdachte.

Namens deze heeft Mr. M.M.A. Bakker, advocaat te Enschede, de volgende middelen van cassatie voorgesteld:

Middel 1

Schending van het recht en verzuim van vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven i.h.b. artt. Sv: 338, 339, 340, 341, 344, 350, 351, 352, 358, 359, art. I, II, III, X kapverordening 1985 Gemeente Almelo, Boswet, doordat de rechtbank een onjuiste interpretatie geeft van het begrip vellen in de zin van artikel II lid 1 van de kapverordening van de gemeente Almelo, strafbaar gesteld bij artikel II lid 2 van deze verordening, waardoor zij ten onrechte tot een bewezenverklaring van het telastegelegde is gekomen.

Motivering

Artikel I lid 1 van de kapverordening van de gemeente Almelo bevat een aantal begripsomschrijvingen. De volledige tekst van dit artikel luidt:

"(Begripsomschrijving)

1. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. houtopstaënd: hakhout, een houtwal of één of meer bomen;

b. dunning: velling, die uitsluitend als een voorzorgsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand moet worden beschouwd;

c. bebouwde kom: de bebouwde kom van de gemeente vastgesteld ingevolge artikel 1, vijfde lid van de Boswet".

Lid 2 van artikel I van de kapverordening bepaalt:

"Voor de toepassing van deze verordening wordt onder vellen mede verstaan rooien, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van houtopstand tot gevolg kunnen hebben."

In het bestreden vonnis overweegt de rechtbank in de bewezenverklaring ondermeer:

"Door de ingreep op 25 augustus 1989 is de betreffende lindeboom ernstig beschadigd, te meer nu het niet de bedoeling was dat de boom na het beknotten op het oude niveau terug zou komen, nog afgezien van het feit dat zulks, indien al mogelijk, zeer lang zou duren. Niet aannemelijk is geworden dat de ingreep voor het behoud van de boom noodzakelijk was."

Als bewijsmiddel is gebezigd de verklaring van requirant ter terechtzitting. Deze verklaarde ondermeer:

"op 25 augustus 1989 hebben twee werknemers van mij zonder vergunning van B en W van de gemeente Almelo, een houtopstand, te weten 1 lindeboom, staande op een perceel grond, gelegen aan de Tijhofslaan 5 geknot."

en voorts:

"mijn motief om de boom te knotten was in dit geval het verbeteren van het comfort van de nieuwe bewoners van dat perceel. Het was niet de bedoeling dat die bomen na het knotten weer op hun oude niveau terug zouden komen." Voorts is als bewijsmiddel gebezigd de navolgende passage uit het ambtsedige proces-verbaal d.d. 2 oktober 1989, opgemaakt door F.H.P. Gerritsjans en J.H.S. Lummen, beiden ambtenaar van gemeentepolitie te Almelo.

(citaat uit het vonnis van de Rechtbank onder bewijsmiddelen):

"Naar aanleiding van een telefonische melding van de afdeling groen en recreatie van de gemeente Almelo, dat twee personen bezig waren met het kappen, c.q. vernielen van een lindeboom welke stond op de Tijkhofslaan heb ik, Gerritsjans op 25 augustus 1989 een nader onderzoek ingesteld. Ter plaatse zag ik, op de Tijkhofslaan, tegenover perceel 5 een hoogwerker staan. Voorts zag ik dat 2 mensen bij deze hoogwerker stonden. Een van deze mensen had in zijn handen een motorkettingzaag. Ik zag dat de hoogwerker voor een boom stond waarvan de takken waren verwijderd. Er stond nog een stam met enkele uitstulpingen. De afgezaagde takken waren gedeeltelijk gedeponerd in een afvalcontainer.

Ik sprak de beide personen aan en zij deelden mij mede in dienst te zijn van het bedrijf Arbor, waarvan de eigenaar is genaamd H.J.G. Slootjes, wonende te Bornerbroek, de Mors 46.

Beiden deelden mede in opdracht van hun baas Slootjes de Lindeboom te hebben geknot. Het was de bedoeling de andere twee lindebomen die ter plaatse stonden op

dezelfde wijze te knotten als de eerste.

Ik gaf de werknemers opdracht te stoppen met de werkzaamheden teneinde verdere beschadiging van de houtopstand te voorkomen.

De genoemde lindebomen zijn een houtopstand als bedoeld in artikel I sub 1 van het besluit van Burgemeester en Wethouders te Almelo (de kapverordening)."

Verder is als bewijsmiddel gebezigd de verklaring van A. Bults, die ondermeer verklaarde:

"Op 25 augustus 1985 zag ik dat ter plaatse één van de drie lindebomen zodanig onherstelbaar was vernield dat de oorspronkelijke vorm niet terug zal kunnen komen."

Uit de door de Rechtbank gebezigde bewijsmiddelen en de overige ter terechtzitting afgelegde verklaringen van requirant zelf kan slechts worden afgeleid dat requirant een lindeboom heeft doen knotten.

Dat dit knotten deskundig en oordeelkundig is geschied blijkt uit het oordeel van de door de Kantonrechter te Almelo, rechtdoende in eerste aanleg, aangezochte deskundige Ir. C. Brunt, die om een oordeel was gevraagd over het knotten van de desbetreffende houtopstand door requirant.

Deskundige Ir. C. Brunt deelt de Kantonrechter bij brief d.d. 12 november 1990 ondermeer mede:

"Van de linde, gelijk van de wilg, is bekend dat zij het knotten, zijnde het terugnemen van de takmassa, zeer goed verdragen, mits dit oordeelkundig geschiedt met gladde zaagsneden ter voorkoming van inwateren van de

stammassa.

Op dit punt is van belang, dat het knotten vakkundig is geschied.

Het doel van het knotten is de al te uitbundige takmassa terug te nemen en aan de opnieuw uitlopende loten vorm te geven. Als zodanig past de knotlinde beter in een kleinschalig stadsbeeld dan de volgroeide linde met een uitbundige takmassa . . ."

en verder:

" . . . Een ander punt is dat de linde een uitgesproken vlakwortelaar is. Met de nieuwbouw ter plaatse moet gevreesd worden, dat bij de grondwerken voor riolering, waterleiding, electriciteit en gas de wortelstelsels van de drie lindes wel het nodige te verduren hebben gehad. Hiervan uitgaande acht ik het niet onverstandig uit hoofde van evenwicht de takmassa door middel van knotten terug te nemen . . ."

De Kantonrechter te Almelo heeft in eerste aanleg in zijn strafvonnis d.d. 21 maart 1991 ondermeer overwogen:

"De deskundige heeft overwogen dat het knotten van de onderhavige lindeboom vakkundig is geschied . . ."

alsmede:

"Wij delen het standpunt van de deskundige en nemen derhalve zijn standpunt over dat er geen sprake is van een ernstige beschadiging in de zin van artikel I lid 2 van de kapverordening van de gemeente Almelo. In dat geval is voor de definitie van "vellen" aansluiting gezocht bij artikel 1 lid 2 van de Boswet, inhoudende dat onder "vellen" mede moet worden begrepen rooien,

alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van houtopstand ten gevolge kunnen hebben. In de Memorie van Antwoord II, blazijde 3 wordt ter toelichting op de uitbreiding van het begrip "vellen" genoemd dat op die wijze de werkelijk ernstige gevallen van aantasting van houtopstanden onder het bereik van het wetsontwerp van de Boswet worden gebracht. Nu voorts in lid 2 van artikel I van de kapverordening de ernstige beschadiging van de houtopstand in één adem wordt genoemd met de dood daarvan, moet worden geconstateerd dat met het ernstig beschadigen niet een - al dan niet tijdelijke - ontsiering wordt bedoeld, maar juist een het leven van de boom bedreigende handeling. Overwegende dat hier geen sprake is van vellen in de zin van artikel I lid 2 van de kapverordening van de gemeente Almelo, zodat verdachte moet worden vrijgesproken van het hem telastegelegde feit."

Door vakkundig knotten gelijk te stellen met vellen in de zin van de kapverordening van de gemeente Almelo geeft de Arrondissementsrechtbank te Almelo in haar vonnis van 28 januari 1992 blijk van een onjuiste rechtsopvatting en had zij requirant dienen vrij te spreken.

Op deze grond dient het vonnis van de Rechtbank te worden vernietigd.

Middel II

Schending van het recht en verzuim van vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven i.h.b.

Artt. 1 Sr, Sv: 350, 351, 352, 358, 359, Art. I, II, III, X kapverordening 1985 gemeente Almelo,

doordat de rechtbank in haar bewezenverklaring is gekomen tot een onjuiste kwalificatie van het telastegelegde.

Motivering

Ten onrechte heeft de Rechtbank gesteld dat het door haar bewezenverklaarde oplevert een handelen in strijd met artikel II, lid 1 van de kapverordening van de gemeente Almelo, strafbaar gesteld bij artikel II lid 2 van voornoemde kapverordening en requirant deswege strafbaar geacht.

Artikel II lid 1 van de kapverordening luidt:

"(kapverbod)

1. Het is verboden zonder een schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders houtopstand te vellen of te doen vellen anders dan bij wijze van dunning."

Artikel II lid 2 van de kapverordening luidt:

"Dit verbod is niet van toepassing op:

- a. Wegbeplantingen en éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit populieren of wilgen;
- b. Vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- c. Fijnsparren niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;

d. Kweekgoed."

Aldus verzuimt de Rechtbank naar de voorschriften van de wet aan te geven op welke strafbepaling haar strafbaarverklaring en bestraffing berust.

Dit kan immers niet worden afgeleid uit haar verwijzing naar artikel II lid 2, nu dit artikel uitzonderingen van het in lid 1 van dit artikel geformuleerde verbod bevat. Van strafbaarstelling van enig handelen dan wel nalaten is in artikel II lid 2 geen sprake, zodat de Rechtbank bij de door haar genoemde kwalificatie tot ontslag van rechtsvervolgning had moeten concluderen en niet tot strafbaarverklaring en bestraffing.

Reeds op deze grond dient het vonnis van de Rechtbank te worden vernietigd.

3. De conclusie van het Openbaar Ministerie

De Advocaat-Generaal Meijers heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

4. Bewezenverklaring en bewijsvoering

4.1. Ten laste van de verdachte is bewezenverklaard dat:

hij op 25 augustus 1989, te Almelo, in de gemeente Almelo, een houtopstand, bestaande uit 1 lindeboom en staande op een perceel grond gelegen aan de Tijkhofslaan tegenover perceel Tijkhofslaan nummer 5, heeft geveld anders dan bij wijze van dunning, in de zin van artikel 1 van de Kapverordening voor de gemeente Almelo;

4.2.1. Deze bewezenverklaring berust op de volgende bewijsmiddelen:

De verklaring van verdachte ter terechtzitting, voorzover inhoudende, zakelijk weergegeven:

Op 25 augustus 1989 hebben 2 werknemers van mij zonder vergunning van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo, een houtopstand, te weten 1 lindeboom, staande op een perceel grond, gelegen aan de Tijhofslaan 5 geknot.
Ik ben van beroep boomverzorger en mijn beide werknemers hebben in mijn opdracht gehandeld. Bij het knotten van die lindeboom ben ik, nadat ik mijn werknemers had verteld op welke wijze zij die bomen moesten knotten, na verloop van enige tijd weggegaan en zijn mijn werknemers daarmee doorgegaan.
Mijn motief om de boom te knotten was in dit geval het verbeteren van het comfort van de nieuwe bewoners van dat perceel. Het was niet de bedoeling dat die bomen na het knotten weer op hun oude niveau terug zouden komen.

Het ambtsedige proces-verbaal d.d. 2 oktober 1989, opgemaakt door F.H.P. Gerritsjans en J.H.S. Lummen, beiden ambtenaar van gemeentepolitie te Almelo, welk proces-verbaal onder meer inhoudt als, zakelijk weergegeven:

relaas van die verhalisanten, dan wel één hunner:

Naar aanleiding van een telefonische melding van de afdeling groen en recreatie van de gemeente Almelo, dat twee personen bezig waren met het kappen c.q. vernielen van een lindeboom welke stond op de Tijhofslaan heb ik, Gerritsjans op 25 augustus 1989 een nader onderzoek ingesteld.

Ter plaatse zag ik, dat op de Tijhofslaan, tegenover perceel 5 een hoogwerker staan. Voorts zag ik dat 2 mensen bij deze hoogwerker stonden. Eén van deze mensen had in zijn handen een motorkettingzaag. Ik zag dat de hoogwerker voor een boom stond waarvan de takken waren verwijderd. Er stond nog een stam met enkele uitstulpingen.
De afgezaagde takken waren gedeeltelijk gedeponeerd in een afvalcontainer.

Ik sprak de beide personen aan en zij deelden mede in dienst te zijn van het bedrijf Arbor, waarvan de eigenaar is genaamd H.J.G. Slootjes, wonende te Bornerbroek, de Mors 46. Beiden deelden mede in opdracht van hun baas Slootjes, de lindeboom te hebben geknot. Het was ook de bedoeling de andere 2 lindebomen die ter plaatse stonden op dezelfde wijze te knotten als de eerste.

Ik gaf de werknemers opdracht te stoppen met de werkzaamheden teneinde verdere beschadiging van de houtopstand te voorkomen.

De genoemde lindebomen zijn een houtopstand als bedoeld in artikel 1 sub 1 van het besluit van burgemeester en wethouders te Almelo (de kapverordening).

verklaring van A. Bults:

Ik ben chef van de buitendienst van de afdeling groen en recreatie van de gemeente Almelo en als zodanig bevoegd tot het doen van aangifte namens de gemeente Almelo.
Op 25 augustus 1989 kwam er een telefonische melding binnen dat personen bezig waren

bomen te vernielen aan de Tijhofslaan te Almelo en wel tegenover perceel Tijhofslaan 5. Ter plaatse zag ik dat een bedrijfsauto van het bedrijf ARBOR naast genoemd perceel stond.

Voorts zag ik dat twee mensen onder de 3 lindebomen stonden met in hun handen motorzagen.

Het ontwerp- en adviesbureau Kroeze, gevestigd te Almelo, is de belangenbehartiger van de eigenaar van genoemd perceel.

Als zodanig heeft voornoemd adviesbureau op 28 februari 1989 een kapvergunning aangevraagd voor de 3 lindebomen.

Middels een schrijven van het college van burgemeester en wethouders te Almelo d.d. 12 april 1989 is die vergunning geweigerd.

Voornoemd adviesbureau heeft middels een telefonische melding d.d. 4 april 1989 medegedeeld dat wanneer de kapvergunning zou worden geweigerd men alsnog maatregelen zou nemen de 3 lindebomen te verwijderen.

Op 25 augustus 1989 zag ik dat ter plaatse één van de 3 lindebomen zodanig onherstelbaar was vernield dat de oorspronkelijke vorm niet terug zal kunnen komen.

4.2.2. In een nadere bewijsoverweging heeft de Rechtbank nog overwogen:

Door de ingreep op 25 augustus 1989 is de betreffende lindeboom ernstig beschadigd, te meer nu het niet de bedoeling was dat de boom na het beknotten weer op het oude niveau terug zou komen, nog afgezien van het feit dat zulks, indien al mogelijk, zeer lang zou duren.

Niet aannemelijk is geworden dat die ingreep voor het behoud van de boom noodzakelijk was.

5. Beoordeling van het eerste middel

5.1. De term "vellen" is in de telastelegging kenmerkend gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in de Kapverordening van de gemeente Almelo.

Ingevolge het bepaalde in art. 1, tweede lid, van die verordening wordt onder vellen mede verstaan het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

5.2. Uit de gebezigde bewijsmiddelen heeft de rechtbank kunnen afleiden dat - zoals zij in de hiervoren onder 4.2.2 weergegeven overweging tot uitdrukking heeft gebracht - de desbetreffende boom ernstig was beschadigd door de in de verklaring van de verdachte als "knotten" aangeduide handelingen. De Rechtbank heeft dan ook zonder blijk te geven van een onjuiste rechtsopvatting het in het middel bedoelde onderdeel van de bewezenverklaring uit de gebezigde bewijsmiddelen kunnen afleiden. Anders dan in het middel wordt betoogd sluit de omstandigheid dat vakkundig zou zijn geknot niet uit dat sprake is van vellen in evenbedoelde zin.

5.3. Het middel faalt mitsdien.

6. Beoordeling van het tweede middel

6.1. De Rechtbank heeft het bewezenverklaarde gekwalificeerd als hiervoor onder 1 is weergegeven en daaraan toegevoegd "strafbaar gesteld bij art. II lid 2 van voornoemde Kapverordening".

6.2. De strafbaarstelling is echter opgenomen in art. X van de Kapverordening.

6.3. Derhalve moet worden aangenomen dat de verwijzing van de Rechtbank naar het tweede lid van art. II op een kennelijke misslag berust en dat bedoeld is het tweede lid van art. X, welk artikel de Rechtbank

ook vermeld heeft onder de wettelijke voorschriften waarop de straf is gegrond.

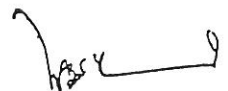
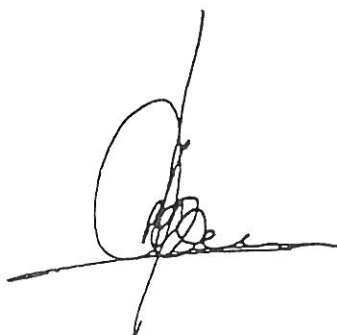
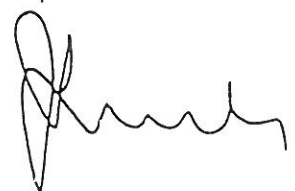
7. Slotsom

Nu de middelen niet tot cassatie kunnen leiden, terwijl de Hoge Raad ook geen grond aanwezig oordeelt waarop de bestreden uitspraak ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, moet het beroep worden verworpen.

7. Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is gewezen door de vice-president Haak als voorzitter, en de raadsheren Bleichrodt en Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, in bijzijn van de waarnemend-griffier Geeve, en uitgesproken op 15 december 1992.

A handwritten signature consisting of a horizontal line with a loop and a small 'e' at the end.A handwritten signature that appears to be 'Haak'.A handwritten signature with a large, stylized 'C' or 'G' shape.A handwritten signature that appears to be 'Kip'.